

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 120/2026 van 11 juni 2026

Betreft: Advies m.b.t. een voorontwerp van wet *tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, tot wijziging van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen en tot wijziging van het Wetboek van economisch recht, in het kader van de overdracht van de wettelijke taken van de ondernemingsloketten aan de socialeverzekeringfondsen voor zelfstandigen* (ADV-2026-00022)

Originele versie

Trefwoorden: sociaal statuut der zelfstandigen – ondernemingsloketten – socialeverzekeringfondsen – verwerkingsverantwoordelijke – maximale bewaartermijn – technische en organisatorische maatregelen - gegevensbeschermingseffectbeoordeling

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name op artikelen 23 en 26 (hierna: WOG);

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna: AVG);

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna: WVG);

Gelet op de adviesaanvraag van mevrouw Eléonore Simonet, Minister van Zelfstandigen, (hierna: de aanvrager) ontvangen op 13 mei 2026;

Gelet op de bijkomende stukken en de aanvullende inhoudelijke toelichting, ontvangen op 10 juni 2026;

Brengt de Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna: de Autoriteit) op 11 juni 2026 het volgende advies uit:

Enkel adviezen met betrekking tot ontwerpen en voorstellen met rang van wet, die uitgaan van de federale overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie worden zowel in het Nederlands als in het Frans door de Autoriteit gepubliceerd. De 'Originele versie' is de versie die gevalideerd werd.

I. Voorwerp en context van de adviesaanvraag

1. Op 13 mei 2026 verzocht de aanvrager het advies van de Autoriteit met betrekking tot de artikelen 2 tot en met 44 van het voorontwerp van wet *tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, tot wijziging van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen en tot wijziging van het Wetboek van economisch recht, in het kader van de overdracht van de wettelijke taken van de ondernemingsloketten aan de socialeverzekeringsfondsen voor zelfstandigen* (hierna: het ontwerp).
2. Uit de memorie van toelichting en de nota aan de Ministerraad blijkt dat het ontwerp kadert in een hervorming waarbij de wettelijke taken van de bestaande ondernemingsloketten worden overgedragen aan de socialeverzekeringsfondsen voor zelfstandigen. Deze maatregel wordt voorgesteld als een administratieve vereenvoudiging en beoogt de oprichting van één juridisch en operationeel geïntegreerd aanspreekpunt voor de administratieve formaliteiten die verband houden met de opstart en het beheer van de onderneming enerzijds, en met de sociale zekerheid van de zelfstandige of de vennootschapsbijdrage anderzijds.
3. In essentie strekt het ontwerp ertoe het huidige stelsel van de ondernemingsloketten te vervangen door een stelsel waarin de socialeverzekeringsfondsen, met inbegrip van de Nationale Hulpkas voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen, de wettelijke taken uitoefenen die thans door de ondernemingsloketten worden verricht. Het gaat onder meer om taken inzake de inschrijving, wijziging en doorhaling van gegevens van inschrijvingsplichtige ondernemingen in de Kruispuntbank van Ondernemingen.
4. Het ontwerp voert daartoe onder meer het zogenaamde "een-op-een-principe" in. Dit houdt in dat de natuurlijke persoon of rechtspersoon die reeds aangesloten is bij een bepaald socialeverzekeringsfonds, zich voor de KBO-formaliteiten in beginsel tot datzelfde socialeverzekeringsfonds moet wenden. Omgekeerd leidt de inschrijving in de KBO via een bepaald socialeverzekeringsfonds ertoe dat de betrokkene zich voor het sociale luik eveneens bij dat fonds moet aansluiten. Volgens de memorie van toelichting blijft het beginsel van vrije keuze van socialeverzekeringsfonds behouden, maar wordt deze keuze gestructureerd door de eerste concrete aansluiting of inschrijving.
5. Daarnaast krijgt de Nationale Hulpkas voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen een nieuwe opdracht. Aangezien tot op heden geen ondernemingsloket bestond dat door de overheid werd ingericht, zal de Nationale Hulpkas na de overdracht dezelfde taken op economisch en sociaal vlak verrichten als de vrije socialeverzekeringsfondsen.

6. Uit het ontwerp en de bijgevoegde stukken volgt dat er in beginsel geen sprake is van nieuwe verwerkingen van persoonsgegevens, doch louter van een wijziging van de organisatorische toewijzing van reeds bestaande verwerkingen in het kader van de inschrijving, wijziging en schrapping van gegevens in de KBO.
7. De Autoriteit beperkt haar onderzoek tot de gegevensbeschermingsrechtelijke aspecten van het ontwerp, inzonderheid de gevolgen van de overdracht van de wettelijke taken van de ondernemingsloketten aan de socialeverzekeringsfondsen voor de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke, de continuïteit van de bestaande verwerkingen, de voorzienbaarheid van het "een-op-een-principe", de beveiliging en toegangscontrole bij de betrokken fondsen, en de waarborgen die moeten verzekeren dat de betrokken gegevens uitsluitend worden verwerkt voor de wettelijk opgedragen taken inzake de KBO en het sociaal statuut der zelfstandigen.

II. Onderzoek ten gronde

a. Voorafgaandelijke opmerking

8. Vooreerst benadrukt de Autoriteit dat, overeenkomstig artikel 1 AVG, gelezen in het licht van overweging 14 AVG, de door de AVG geboden bescherming betrekking heeft op natuurlijke personen en zich aldus niet uitstrekt tot de verwerking van gegevens over rechtspersonen en, meer concreet, als rechtspersoon gevestigde ondernemingen. Zodoende heeft dit advies slechts betrekking op de verwerking van gegevens van natuurlijke personen die door de bepalingen van het ontwerp worden gevat, voor zover die verwerkingen aangemerkt moeten worden als een verwerking van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 2, 3 en 4.1) en 2) AVG. Dit doet evenwel geen afbreuk aan de bescherming die rechtspersonen desgevallend genieten krachtens de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
9. Dit neemt niet weg dat de gegevens die in de Kruispuntbank van Ondernemingen worden verwerkt, ook persoonsgegevens kunnen uitmaken wanneer zij betrekking hebben op natuurlijke personen die als onderneming optreden, zoals zelfstandigen en eenmanszaken, of wanneer zij toelaten natuurlijke personen te identificeren die verbonden zijn aan een onderneming of vennootschap. De omstandigheid dat de verwerking betrekking heeft op "ondernemingen" volstaat dus niet om te besluiten dat de AVG niet van toepassing zou zijn.
10. Desalniettemin stelt de Autoriteit vast dat de betrokken verwerkingen in hoofdzaak verband houden met de professionele of economische hoedanigheid van de betrokken natuurlijke personen. In een dergelijke context mag, overeenkomstig de vaste adviespraktijk van de

Autoriteit, een verhoogde mate van voorzienbaarheid worden verwacht ten aanzien van de verwerking van gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit, waaronder de inschrijving in de KBO en de naleving van de verplichtingen die verbonden zijn aan het sociaal statuut der zelfstandigen. Dit geldt des te meer daar er, behoudens de overdracht van de bevoegdheden van de ondernemingsloketten naar de socialeverzekeringsfondsen en de daarmee samenhangende wijziging van de betrokken verwerkingsverantwoordelijke, geen sprake is van een wezenlijke wijziging van de reeds bestaande verwerkingen van persoonsgegevens. Het voorgaande doet uiteraard geen afbreuk aan de verplichte naleving van de in de AVG vastgestelde gegevensbeschermingsbeginselen, evenals van het legaliteitsbeginsel.

b. Analyse van het ontwerp

11. De Autoriteit stelt vast dat het ontwerp, zoals ook blijkt uit het aanvraagformulier, geen nieuwe verwerking van persoonsgegevens invoert, maar een bestaande verwerking wijzigt in die zin dat de verwerking van gegevens van ondernemingen in de KBO die vandaag door de ondernemingsloketten gebeurt, met name wat betreft de inschrijving, wijzigingen en schrappingen in de KBO, wordt overgedragen aan de socialeverzekeringsfondsen. Als dusdanig is er, met uitzondering van de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke, in beginsel geen sprake van een inhoudelijke uitbreiding of wijziging van de onderliggende essentiële elementen van de geviseerde verwerkingen.
12. De Autoriteit neemt er in dit verband akte van dat de wettelijke taken die thans door de ondernemingsloketten worden verricht, voortaan door de socialeverzekeringsfondsen zullen worden uitgeoefend. Het ontwerp wijzigt daartoe onder meer artikel 20, § 1, van het koninklijk besluit nr. 38, door aan de opdrachten van de socialeverzekeringsfondsen de taken toe te voegen die hun worden opgedragen in titel 2 van boek III van het Wetboek van economisch recht (hierna: WER), evenals de taken die hun worden opgedragen in het kader van de vennootschapsbijdrage. Voorts wijzigt het ontwerp artikel III.49, § 1, WER, door te bepalen dat inschrijvingsplichtige ondernemingen zich voortaan bij een socialeverzekeringsfonds inschrijven, en artikel III.59 WER, door de taken die voorheen door de ondernemingsloketten werden uitgeoefend aan de socialeverzekeringsfondsen toe te wijzen.
13. Wat de doeleinden betreft, stelt de Autoriteit vast dat de administratieve vereenvoudiging waarop de memorie van toelichting en de bijgevoegde gegevensbeschermingseffectbeoordeling (hierna: GEB) wijzen, veeleer de algemene beleidsdoelstelling van het ontwerp uitmaakt dan het eigenlijke doeleinde van de betrokken verwerkingen van persoonsgegevens. Het verwerkingsdoeleinde bestaat erin de noodzakelijke gegevens van inschrijvingsplichtige ondernemingen te verwerken

met het oog op hun inschrijving, wijziging en, in voorkomend geval, doorhaling in de KBO, zodat de daarin opgenomen gegevens juist, actueel en in overeenstemming met de werkelijke toestand zijn. Dit doeleinde blijkt voldoende uit het bestaande juridische kader van het WER, inzonderheid uit de bepalingen betreffende de inschrijving in de KBO, de verplichting tot wijziging wanneer de werkelijke toestand niet langer overeenstemt met de inschrijving, en de uitvoering (of weigering) van de gevraagde inschrijving, wijziging of doorhaling. Het ontwerp wijzigt dit doeleinde als zodanig niet, maar vervangt in hoofdzaak de actor die de betrokken KBO-formaliteiten uitvoert.

14. Wat de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke betreft, stelt de Autoriteit vast dat deze rol, ingevolge het ontwerp, zal toekomen aan de socialeverzekeringsfondsen, voor zover zij de hun door het WER opgedragen taken inzake inschrijving, wijziging en doorhaling in de KBO uitoefenen. Deze kwalificatie vloeit voort uit het feit dat zij voortaan bij wet worden belast met de uitvoering van de betrokken taken, waarvan de doeleinden en essentiële middelen door het toepasselijke wettelijke kader worden bepaald.
15. Tegelijk moet deze overdracht worden onderscheiden van het beheer van de KBO als databank. De nota aan de Ministerraad preciseert immers dat het beheer van de gegevens, de dienstverlening aan burger en ondernemer en de verdere ontwikkeling van de databank volledig binnen de FOD Economie blijven.
16. De Autoriteit merkt op dat dit onderscheid des te belangrijker is nu het ontwerp een bestaande taakverdeling wijzigt en meerdere actoren betrokken blijven bij de verwerking van KBO-gegevens. Teneinde elke verwarring te vermijden tussen, enerzijds, de verwerkingsverantwoordelijkheid van de socialeverzekeringsfondsen voor de concrete KBO-formaliteiten die zij uitvoeren, en, anderzijds, de rol van de FOD Economie met betrekking tot het beheer, de ontwikkeling en de algemene werking van de KBO, verdient het aanbeveling om in het ontwerp, of minstens in de memorie van toelichting, duidelijker te preciseren welke actor voor welke verwerking als verwerkingsverantwoordelijke optreedt.
17. Wat de proportionaliteit en minimale gegevensverwerking betreft, neemt de Autoriteit akte van de stelling van de aanvrager dat geen nieuwe verwerking wordt ingevoerd en dat de bestaande verwerking *in se* ongewijzigd blijft. Volgens de GEB hebben de betrokken verwerkingen betrekking op KBO-gegevens, gegevens over ondernemingen of vennootschappen en sectorgegevens, zoals NACEBEL-codes en beroepscode. De Autoriteit heeft in beginsel geen opmerkingen bij deze categorieën van gegevens, voor zover de socialeverzekeringsfondsen niet meer gegevens verwerken dan hetgeen noodzakelijk is voor de uitvoering van de hun opgedragen KBO-taken en voor zover de gegevens niet verder worden aangewend voor doeleinden die niet verenigbaar zijn met de oorspronkelijke doeleinden van deze KBO-verwerkingen.

18. In dit verband verdient het "een-op-een-principe" bijzondere aandacht. De toepassing van dit principe heeft tot gevolg dat de vrije keuze van socialeverzekeringsfonds wordt gestructureerd naargelang de eerdere aansluiting of inschrijving, en dat alle wettelijke taken die voorheen door de ondernemingsloketten werden verricht, voortaan worden uitgevoerd door het socialeverzekeringsfonds waarbij de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon is aangesloten. Vanuit gegevensbeschermingsrechtelijk oogpunt is dit principe op zich niet problematisch, voor zover het voldoende duidelijk is voor de betrokkene welk fonds bevoegd is, welke gegevens door dat fonds worden verwerkt, en in welke hoedanigheid dat fonds optreedt.
19. De Autoriteit wijst er evenwel op dat het "een-op-een-principe" ook impliceert dat KBO-gegevens en gegevens betreffende het sociaal statuut binnen éénzelfde actor worden samengebracht. Hoewel de betrokken verwerkingen kaderen in wettelijk opgedragen taken, moet worden vermeden dat deze organisatorische integratie in de praktijk leidt tot een onrechtmatige vermenging van doeleinden. De socialeverzekeringsfondsen dienen derhalve passende interne scheidingen, toegangsbeperkingen en loggingmechanismen te voorzien, zodat gegevens die worden verwerkt voor KBO-formaliteiten niet zonder passende rechtsgrond worden hergebruikt voor andere doeleinden binnen het fonds, en omgekeerd. Daartoe verdient het aanbeveling dat de aanvrager nader documenteert welke concrete technische en organisatorische maatregelen zullen worden genomen om de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en beveiliging van de gegevens te waarborgen, overeenkomstig de artikelen 24, 25 en 32 AVG.
20. Wat de bewaartermijnen betreft, stelt de Autoriteit vast dat volgens het aanvraagformulier geen afwijking wordt voorzien op de algemene bewaartermijnen overeenkomstig de respectieve toepasselijke wetgeving. Naar aanleiding van een bijkomende vraag van de Autoriteit verduidelijkte de aanvrager dat de huidige verwerking door de ondernemingsloketten wordt geregeld door artikel III.59, § 1, 5°, WER, dat verwijst naar de door de Koning bepaalde nadere regels inzake het bewaren van de archieven, en waaraan uitvoering wordt gegeven door het koninklijk besluit van 16 mei 2004 *betreffende de nadere regels inzake het bewaren van archieven in de erkende ondernemingsloketten*. Het daarin vermelde "archiefbeheersplan" is vervolgens opgenomen in bijlage 9.5 van het lastenboek voor ondernemingsloketten¹. Voor de toekomstige

¹ Te raadplegen via: <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Entreprises/lastenboek-Ondernemingsloketten.pdf?ct=1781079919487>. Volgens bijlage 9.5 gaat het om een archiefbeheersplan voor archiefdocumenten die voortvloeien uit de inschrijving, wijziging of schrapping van ondernemingen in de KBO en uit andere taken van de ondernemingsloketten. De bewaartermijn wordt gedefinieerd als de administratieve gebruiksperiode uit de onderstaande beheerstabel en begint te lopen vanaf de dag waarop het dossier is afgesloten; een dossier is afgesloten zodra de inschrijving, wijziging of schrapping in de KBO is ingegeven. Vernietiging gebeurt ten vroegste in de eerste maand volgend op het jaar waarin de bewaartermijn verstrijkt:

Categorie Documenten	Administratieve gebruiksperiode	Drager	Definitieve bestemming
I Inschrijvingsdossiers	5 jaar	Papier	Vernietiging
II Wijzigingsdossiers	5 jaar	Papier	Vernietiging

verwerking door de socialeverzekeringfondsen valt deze machtiging aan de Koning evenwel weg en zal het koninklijk besluit van 16 mei 2004 bijgevolg verdwijnen. Volgens de aanvrager zullen de modaliteiten voor het bewaren van de archieven met betrekking tot de inschrijving van inschrijvingsplichtige ondernemingen en de te controleren voorwaarden voortaan, omwille van de coherentie met de bestaande werking van de socialeverzekeringfondsen, worden geregeld in een nota aan de socialeverzekeringfondsen, waarbij het bestaande archiefbeheersplan voor de ondernemingsloketten zou worden overgenomen.

21. Vooreerst wijst de Autoriteit erop dat de gehanteerde terminologie aanleiding kan geven tot verwarring. Hoewel de bestaande regeling verwijst naar het "bewaren van archieven" en een "archiefbeheersplan", blijkt uit dat plan dat het in werkelijkheid gaat om regels inzake bewaartermijnen en vernietiging van documenten. De Autoriteit beveelt daarom aan om de terminologie in overeenstemming te brengen met de AVG en duidelijk te spreken over bewaartermijnen, aangezien archivering, in het bijzonder archivering in het algemeen belang, een afzonderlijk verwerkingsdoeleinde kan uitmaken in de zin van artikel 5.1.b) AVG en aan specifieke voorwaarden is onderworpen overeenkomstig artikel 89 AVG.

22. Voorts stelt de Autoriteit vast dat het bestaande archiefbeheersplan voor inschrijvings-, wijzigings- en schrappingsdossiers uitgaat van een administratieve gebruiksperiode van vijf jaar, waarbij vernietiging ten vroegste kan plaatsvinden vanaf de eerste maand volgend op het jaar waarin deze gebruiksperiode verstrijkt, hetgeen *de facto* neerkomt op een **minimale** bewaartermijn. Een dergelijke benadering volstaat niet in het licht van artikel 5.1.e) AVG, gelezen in samenhang met artikel 6.3 AVG, waaruit volgt dat in de regelgeving een **maximale** bewaartermijn, of minstens duidelijke criteria die toelaten deze termijn te bepalen, moeten worden vastgesteld. Na het verstrijken van de aldus bepaalde of bepaalbare termijn moeten de persoonsgegevens worden gewist, vernietigd of geanonimiseerd, behoudens indien een afzonderlijke wettelijke grondslag een verdere bewaring rechtvaardigt.

III	Schrappingsdossiers	5 jaar		Papier	Vernietiging
IV	Documenten ontvangen in uitvoering van art. III.59, 6° WER	6°	Afhankelijk van de juridisch-administratieve waarde, te bepalen door de FOD waarvoor het loket de formaliteiten verricht	Papier of volgens toepasselijke eisen	Vernietiging
V	Stukken die moeten worden bewaard op grond van andere regelingen		Afhankelijk van de bepalingen in de diverse regelgevingen	Papier of volgens toepasselijke eisen	Vernietiging

Samenvattend geldt voor de kerndossiers (inschrijving, wijziging, schrapping) aldus een bewaartermijn van minimaal 5 jaar vanaf afsluiting van het dossier, waarna vernietiging mogelijk is vanaf de eerste maand na het jaar waarin die termijn verstrijkt.

23. Tot slot herinnert de Autoriteit er in dit verband aan dat de overname van deze regeling in een administratieve nota aan de socialeverzekeringsfondsen niet volstaat om aan de door het legaliteitsbeginsel en artikel 6.3 AVG gestelde vereisten te voldoen. De bewaartermijnen, of de criteria op basis waarvan zij kunnen worden bepaald, moeten immers worden opgenomen in een wettelijke of reglementaire norm die voldoende nauwkeurig en voorzienbaar is. Dit is des te belangrijker gelet op het grootschalige karakter van de betrokken verwerkingen van persoonsgegevens en de belangrijke overdracht van bevoegdheden van de ondernemingsloketten naar de socialeverzekeringsfondsen. Het ontwerp biedt bijgevolg de uitgelezen gelegenheid om de regeling inzake bewaartermijnen in overeenstemming te brengen met de vereisten van de AVG.
24. Afsluitend neemt de Autoriteit er akte van dat een GEB werd uitgevoerd. Gelet op de organisatorische omvang van de overdracht, het aantal betrokken ondernemingen en zelfstandigen, de inschakeling van de socialeverzekeringsfondsen als nieuwe uitvoerders van de KBO-taken en de door de GEB geïdentificeerde risico's, beveelt de Autoriteit aan dat deze GEB verder wordt geactualiseerd naarmate de concrete operationele modaliteiten van de overdracht worden uitgewerkt. In het bijzonder moet zij worden aangevuld met een nadere analyse van de rolverdeling tussen de betrokken actoren, de concrete toegangs- en beveiligingsmaatregelen, de interne scheiding tussen KBO-taken en sociale zekerheidstaken, en de praktische waarborgen voor de uitoefening van de rechten van betrokkenen.

OM DEZE REDENEN

de Autoriteit,

is van oordeel dat de volgende wijzigingen aan het ontwerp zich opdringen:

- preciseren welke actor voor welke verwerking als verwerkingsverantwoordelijke optreedt (punten 14 – 16);
- herzien van de regeling inzake bewaartermijnen overeenkomstig hetgeen uiteengezet in de punten 20 - 23.

verzoekt daarnaast dat:

- de socialeverzekeringfondsen ertoe gehouden worden passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en beveiliging van de gegevens te waarborgen (punt 19);
- de GEB wordt geactualiseerd naarmate de concrete operationele modaliteiten van de overdracht verder worden uitgewerkt (punt 24).

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
(get.) Alexandra Jaspar, Directeur